

UDC 336.22+336.564] : 330.341.1
JEL Classification: E62

ПРІОРИТЕТНІ ПОДАТКОВІ ЗМІНИ ЗА УМОВ СТАНОВЛЕННЯ ТА ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

С.О. Нейков

Одеський національний політехнічний університет, Одеса, Україна

Нейков С.О. Пріоритетні податкові зміни за умов становлення та диверсифікації інноваційної економіки.

У статті висвітлені проблемні питання податкового стимулювання інноваційного процесу в умовах становлення та подальшої диверсифікації інноваційної економіки. Висвітлено зміст та основні напрямки диверсифікації інноваційної економіки. Обґрунтовано її вплив на податкові зміни та податкові стимули. Обґрунтовано змістовний зв'язок ланцюгу «державне регулювання господарювання – державне регулювання інноваційного розвитку господарювання – податкове регулювання інноваційного процесу – комплексне податкове стимулювання інноваційної діяльності та розвитку».

Ключові слова: інноваційна економіка, диверсифікація, податкове регулювання, податкове стимулювання, інноваційна діяльність, інноваційний розвиток, податкові зміни, напрямки, завдання, інструменти, методи

Нейков С.А. Приоритетные налоговые изменения в условиях становления и диверсификации инновационной экономики

В статье освещены проблемные вопросы налогового стимулирования инновационного процесса в условиях становления и дальнейшей диверсификации инновационной экономики. Раскрыты содержание и основные направления диверсификации инновационной экономики. Обосновано ее влияние на налоговые изменения и налоговые стимулы. Обоснована логическая связь цепи «государственное регулирование хозяйства – государственное регулирование инновационного развития хозяйства – налоговое регулирование инновационного процесса – комплексное налоговое стимулирование инновационной деятельности и развития».

Ключевые слова: инновационная экономика, диверсификация, налоговое регулирование, налоговое стимулирование, инновационная деятельность, инновационное развитие, налоговые изменения, направления, задачи, инструменты, методы

Neykov S.A. Priority tax changes in conditions of formation and diversification of innovative economy.

The article presents the problematic issues of tax stimulation of the innovation process in the conditions of formation and further diversification of the innovation economy. The content and main directions of the diversification of the innovation economy are disclosed. Its influence on tax changes and tax incentives is justified. The logical connection of the chain “state regulation of the economy – state regulation of innovative development of the economy – tax regulation of the innovation process – complex tax incentives for innovation and development” is substantiated.

Keywords: innovative economy, diversification, tax regulation, tax incentives, innovative activity, innovative development, tax changes, directions, tasks, tools, methods

В останнє десятиріччя ХХ ст. спостерігається усталена тенденція прискореного формування інноваційної економіки, а також одночасна диверсифікація її процесів та інституцій, внаслідок чого змінюються пріоритети інноваційного розвитку багатьох країн, секторів економіки та цілих видів економічної діяльності. За таких умов особливе значення набуває податкове стимулювання інноваційного розвитку та інноваційної діяльності, які також підпадають під вплив загальних змін. Однак, податкове стимулювання інноваційного процесу в умовах становлення та подальшої диверсифікації інноваційної економіки є складним об'єктом та недостатньо вивченим в частині його адаптування до диверсифікації, що потребує подальших досліджень.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Становлення інноваційної економіки останнім часом висвітлюють і досвідчені, і молоді вчені, зокрема: С. Філіппова, Л. Федулова, Е. Забарна, Є. Кузнецов, С. Масленніков, Ю. Сафонов [1-3], Л. Волощук [4], І. Александров, Н. Лебедь [5] та ін. Вони узагальнили та розглянули її категорійний апарат, етапи формування, інструменти, типологізували чинники та обґрунтували стратегії розвитку. Податковий важіль інноваційної економіки досліджено авторами І. Алексєєв, Р. Желізняк [6], М. Войнаренко [7], О. Богер [8], Ю. Іванов [9], П. Мельник, Л. Тарангул, З. Варналій [10], Ю. Ковний [12], І. Ясєнова [13], В. Сиченко, В. Мареніченко [16].

Ці дослідження значно посилили теоретико-методологічний базис державного стимулювання розроблення та впровадження інновацій на вітчизняних підприємствах, утворили його достатньо розвинене методично-інструментальне забезпечення.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Водночас, податковий аспект інноваційної економіки, досліджений згаданими авторами, в умовах її диверсифікації є недопрацьованим, як в частині теоретичного базису, так і на інструментальному рівні. Незавершеність

досліджень щодо процесу диверсифікації інноваційної економіки на рівні її теоретичного базису, інструментарію та механізмів, накладає обмеження на податковий аспект. Тому й відсутня спільна позиція науковців за проблемними питаннями податкового стимулювання інноваційного процесу за умов диверсифікації інноваційної економіки щодо: цілей, завдань та напрямків, інструментів, шляхів, механізму, принципів тощо.

Метою статті є розроблення та обґрунтування теоретичного базису податкового стимулювання інноваційного процесу в умовах становлення та подальшої диверсифікації інноваційної економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження

Інноваційна економіка заснована на наукових знаннях, інноваціях та інноваційних технологіях, які породжують знання, інновації та технології нового покоління, які охоплюють широку сферу та обумовлюють інноваційну трансформацію економіки. Інноваційна трансформація суспільного промислового виробництва охоплює велику кількість промислових підприємств, ринкових інститутів та їх відносин, тому є об'єктом управління макrorівня [1]. З цих позицій інноваційний розвиток як світове явище – це «соціально-економічний процес, в основі якого лежить формування інноваційної системи, яка повинна бути здатна до збільшення інноваційного потенціалу і його реалізації шляхом організації високотехнологічних виробництв, започаткованих на використанні інтелектуальної праці й продуктів, що створюють високу додану вартість» [2]. Це визначено досить вірно, оскільки у ХХІ ст. суттєво змінюється сутність та впливовість інновацій, що обумовлене кількома причинами [1]:

- 1) суттєве зростання світових обсягів НДДКР призводить до того, що потік знань і їх продаж стають рівними по значенню генерації знань. Індекс розвитку людського потенціалу (Human Development Index) в розвинутих країнах наближається до одиниці, зокрема у Норвегії він складає 0,944 [5]. Інноваційна економіка в розвинених країнах має ринок промислової й інтелектуальної власності, який досягає 30% всіх промислових продажів. А в капіталізації промислових підприємств розмір інтелектуальної власності (насамперед, прав на технології) досягає 50%. Інвестиційний процес більшості підприємств розпочинається із придбання технологій;
- 2) розробляються й впроваджуються механізми встановлення взаємозв'язків й формування потоків знань, збільшуючи кількість учасників ринку інноваційних продуктів та послуг і стимулюючи глобалізацію цього ринку;
- 3) застосовується принцип відкритості, що на тлі глобалізації та «віртуалізації» ринків вимагає відкритих інновацій;

- 4) споживчий попит на інновації стає основним критерієм вибору напрямів стратегій підприємств;
- 5) реалізація попиту на інновації в умовах відкритості й віртуальності ринків прискорює процес формування технологічної інфраструктури.

На справедливую думку групи авторів [2] в Україні досягти такого рівня можна за руху по зазначеним вище напрямам за дотриманням так званих «правил переможців від McKinsey», які представляють собою шість умов, які необхідні для створення інноваційної економіки:

- 1) створення досить широкого високопрофесійного класу технічних фахівців, інтегрованих у світове науково-технологічне співтовариство;
- 2) забезпечення конкуренції рівністю прав учасників економічної діяльності;
- 3) заохочення попиту на інноваційну продукцію істотним держзамовленням та розвитком нішевих інновацій, високий попит на які гарантований місцевими умовами;
- 4) створення сприятливого підприємницького, правового й інституційного середовища, захист права на інтелектуальну власність;
- 5) спільна реалізація державою й бізнесом проривних проектів як каталізаторів економічного розвитку;
- 6) формування світогляду переможця.

Як бачимо, серед цих правил є вимога щодо створення сприятливого підприємницького, правового й інституційного середовища. На її виконання необхідні системні податкові зміни, без яких процес створення буде гальмувати або неефективним. Необхідно дворівневе державне стимулювання:

- 1) по-перше, розроблення та впровадження інновацій на підприємствах,
- 2) по-друге, прийняття програм інноваційного розвитку певних видів економічної діяльності, які потрібно визначити в ролі каталізаторів розвитку економіки країни.

З двох можливих видів державного стимулювання (пряме та непряме) розроблення та впровадження інновацій на підприємствах доцільно обрати непряме. Аргументом на користь такого висновку є таке:

- 1) наслідки світової фінансової кризи унеможливають пряме масштабне фінансування інноваційних програм підприємств і секторів економіки внаслідок дефіциту бюджету та посиленої інфляції. Отже, бідна держава не може здійснювати пряме фінансування інноваційної діяльності через пільгові кредити чи субсидії вітчизняним підприємствам. Водночас, в деяких багатих країнах (Фінляндія) практично відсутні податкові стимули, а інноваційну діяльність регулює саме державне фінансування;
- 2) непряме стимулювання розроблення та впровадження інновацій дасть можливість

підприємствам збільшувати прибуток шляхом збільшення доходу чи зменшення інноваційних витрат.

За таких умов саме податковий непрямий метод та податкове регулювання стають головними у стимулюванні інноваційного розвитку та інноваційної діяльності підприємств.

Податковий метод має варіативні інструментарій реалізації, зокрема [6-10]:

- диференційовані ставки податків,
- податкові канікули,
- зміна баз оподаткування,
- податкові кредити (у т.ч. інвестиційні).

Останній довів свою ефективність у США, де з 1981 р. застосовують інвестиційний податковий кредит, розрахований методом приросту. «Ставка інвестиційного податкового кредиту (зменшення розрахованої суми податку на прибуток) складає 20% приросту кваліфікованих витрат на проведення НДДКР порівняно з середніми витратами за останні чотири роки» [8].

Звичайно, вибір інструментарію стимулювання інновацій обумовлений змістом на спрямованістю національної інноваційної політики країни, яка, крім податкового регулювання, передбачає певні механізми та програми [8-9]:

- формування зовнішнього підприємницького, правового й інституційного середовища інноваційної діяльності;
- інформаційна, організаційна, фінансова підтримка інноваційних підприємств;
- непрямий вплив на інноваційну діяльність (через певні економічні стимули), у т.ч. її податкове регулювання. Способи та інструменти податкового регулювання інноваційної економіки окремих країни, їх об'єднань (ЄС), окремих регіонів суттєво відрізняються.

Наявність таких програм дасть змогу підприємствам вести інноваційну діяльність за умов надання їм певних преференцій. Як вже згадано, держава може надавати преференції через прямі та непрямі методи, які внаслідок диверсифікації інноваційної економіки також мають змінитися. Їх зміни залежать від напрямків диверсифікації інноваційної економіки, тому останні потрібно узагальнити.

Диверсифікація як процес – це сукупність організаційних, економічних правових та інших змін, спрямованих на досягнення певної мети або низки цілей (ефективність, активізації, захищеність від впливу середовища тощо).

Ознаками інноваційної економіки є [14]: глобальність; ефективне використання інформації, що ґрунтується на знаннях; гармонійний розвиток суспільства; перманентна інноваційність; необхідність гармонізації інтересів суб'єктів на різних економічних рівнях; відкритість та соціальна відповідальність бізнесу.

Цілями інноваційної економіки є [14]: економічне зростання, економічна ефективність, економічна свобода, постійне зниження цін,

економічна забезпеченість; радикальна трансформація традиційних сфер матеріального виробництва, засобів отримання й оброблення, передавання та виробництва інформації; ускладнення інформаційних потоків і форм комунікацій; технологізація інтелектуальної діяльності; якісні зміни у сферах обігу та споживання; становлення нових людських відносин

Відповідно, диверсифікація інноваційної економіки – це процес диверсифікації її цілей, процесів та ознак, що являє собою сукупність організаційних, економічних правових та інших змін, спрямованих на прискорений інноваційний розвиток за рахунок нових джерел.

Основним напрямками диверсифікації інноваційної економіки, які мають місце у всіх розвинених країнах світу, але різний ступень реалізації у різних країнах, є такі [1-4, 14-15]:

- перехід від індустріально-ринкової до інформаційно-мережної економіки [15], де:
 - а) інноваційність стає визначальною характеристикою типу розвитку;
 - б) соціум глобалізується і водночас фрагментується на окремі мережі;
 - в) поведінка людини стає алогічною, непослідовною і девіантною;
- енергетична диверсифікація, що полягає у диверсифікації видів та джерел енергії;
- розвиток виробничих, інформаційних, інфокомунікаційних та управлінських смарт-технологій; приладо- і роботобудівництва, біокомп'ютерних систем і біомедицини (зв'язку штучних і органічних, «живих» систем). Смарт-інновації підтримуються рішеннями смарт-функцій.

Ці напрямки утворюють для державного регулювання інноваційного процесу нові завдання, зокрема:

- загальна активізації та збільшення масштабів використання податкового важеля для стимулювання інноваційної економіки більшістю технологічно розвинених країн, хоча однозначно підтвердити ефективність податкового регулювання інноваційної економіки та його застосовність на тлі її диверсифікації сьогодні неможливо. Це можна пояснити так, що будь-які пільги, навіть під проривні інновації, утворюють нерівні умови бізнесу та зменшують на перших порах надходження до бюджету, зменшуючи економічний базис соціального розвитку;
- стимулювання освіти та розвитку освітнього сектору прямими та непрямими методами. Частка держави у фінансуванні вищої освіти складає: Канада – 70-85%, Нідерланди – 90%, Німеччина – 95%, Велика Британія – 62%. Частка оплати за навчання студентів у структурі бюджету ВНЗ: Англія – 12%, Канада – 11%. У Нідерландах, Німеччині, Фінляндії, Швеції навчання є безкоштовним, у Новій Зеландії уряд фінансує його на 96%, а залишок

- (4%) – за рахунок доходів від плати за навчання [11];
- стимулювання поточних витрат на НДДКР. Практика підтверджує його ефективність та забезпечує значне збільшення приватних інвестицій у секторі НДДКР. Зокрема, держава зменшує податок на прибуток малому бізнесу: в Японії – як 7 % інвестицій у техніко-технологічні інновації; у Канаді – на 7-20 %; у Бельгії – на 13,5 % інвестиційних витрат; у Нідерландах – з оподатковуваного прибутку можна відраховувати 20-25 % інвестиційних витрат; в Іспанії – постійні податкові кредити в розмірі 20 % витрат на НДДКР [16];
 - стимулювання наукових досліджень в напрямку смартизації технологій (стартгаджети; програмно-апаратні комплекси; програмні платформи та сервіси; мультиагентні системи; мережеві інфраструктури, платформи, сервіси; інтелектуальні системи). Застосування кластерного підходу у стимулюванні спільних досліджень із зазначених піднапрямків смартизації, які здійснюють представники освіти, науки та бізнесу.
- Деякі відклики на виникнення нових завдань можна спостерігати вже й в Україні. Зокрема, у Податковому кодексі України [17] вже задекларовані певні механізми та заходи, призначені стимулювати інноваційний процес на рівні суб'єктів господарювання:
- зниження загального рівня податкового навантаження на суб'єктів господарювання (ставки податку на прибуток з 23 % до 18 %);
 - повне звільнення від оподаткування прибутку підприємств суднобудівної, літакобудівної та легкої промисловості, електроенергетики (в частині продажу електроенергії, виробленої з відновлювальних джерел енергії), машинобудування для агропромислового комплексу – до 2021 р.;
 - часткове звільнення від оподаткування:
 - 1) 80 % прибутку підприємств, отриманого від продажу деяких енергозберігаючих товарів власного виробництва;
 - 2) 50 % прибутку, отриманого від енергозберігаючих заходів і реалізації енергоефективних проектів;
 - встановлення зниженої ставки податку на прибуток: для підприємств з розроблення комп'ютерної програмної продукції – 5 % до 2023 р.
- Як видно, серед наведених заходів та механізмів є такі, що стимулюють інноваційний процес в цілому, так і проривні диверсифікуючі галузі та види економічної діяльності інноваційної економіки.
- Для досягнення цілей даного дослідження важливо було визначитися з тлумаченням сутності державного регулювання інноваційного розвитку, частиною якого є податкове регулювання та його

стимулююча функція. Це дозволило в подальшому обґрунтувати змістовний зв'язок ланцюгу «державне регулювання господарювання – державне регулювання інноваційного розвитку господарювання – податкове регулювання інноваційного процесу – комплексне податкове стимулювання інноваційної діяльності та розвитку». Обґрунтування полягає у наведеному нижче узагальненні та висновках.

Державне регулювання інноваційного розвитку є мінливим, відкритим складним ієрархічним процесом, що складається і реалізуються взаємозалежними і взаємодоповнювальними елементами, які «формуються під дією ринкових законів і державної економічної політики, спрямованих на ефективне використання всіх ресурсів у процесі господарювання, покликаний забезпечити сталий розвиток національної економіки» [12]. Таке визначення відображує сутність явища неповно, оскільки зводить його мету до сталого розвитку економіки, ігноруючи інноваційний процес.

Пропонується, з врахуванням підходів, викладених у [6-10, 12-13], визначити мету для кожної ланки ланцюгу «державне регулювання господарювання – державне регулювання інноваційного розвитку господарювання – податкове регулювання інноваційного процесу – комплексне податкове стимулювання інноваційної діяльності та розвитку» у такий спосіб:

- мета державного регулювання господарювання цілому – створення сприятливих умов для ефективного функціонування господарюючих суб'єктів;
 - мета державного регулювання інноваційного розвитку господарювання – створення сприятливих умов та інституційно-правового середовища для ефективного функціонування господарюючих суб'єктів-інноваторів, що стимулює інноваційну діяльність суб'єктів господарювання та інноваційний розвиток економіки країни;
 - мета податкового регулювання інноваційного процесу – формування державної податкової політики, що забезпечує створення середовища і податкових стимулів регулювання інноваційного процесу;
 - мета комплексного податкового стимулювання інноваційної діяльності та розвитку – розробка, узгодження та реалізація стимулюючих заходів податкової політики, спрямованих на регулювання:
 - 1) створення середовища і податкових стимулів інноваційного розвитку та
 - 2) ефективності інноваційної діяльності.
- Комплексне податкове стимулювання інноваційної діяльності та розвитку має забезпечити механізм державного податкового регулювання інноваційного процесу, що охоплює інноваційну діяльність суб'єктів господарювання та інноваційний розвиток економіки (рис.1).

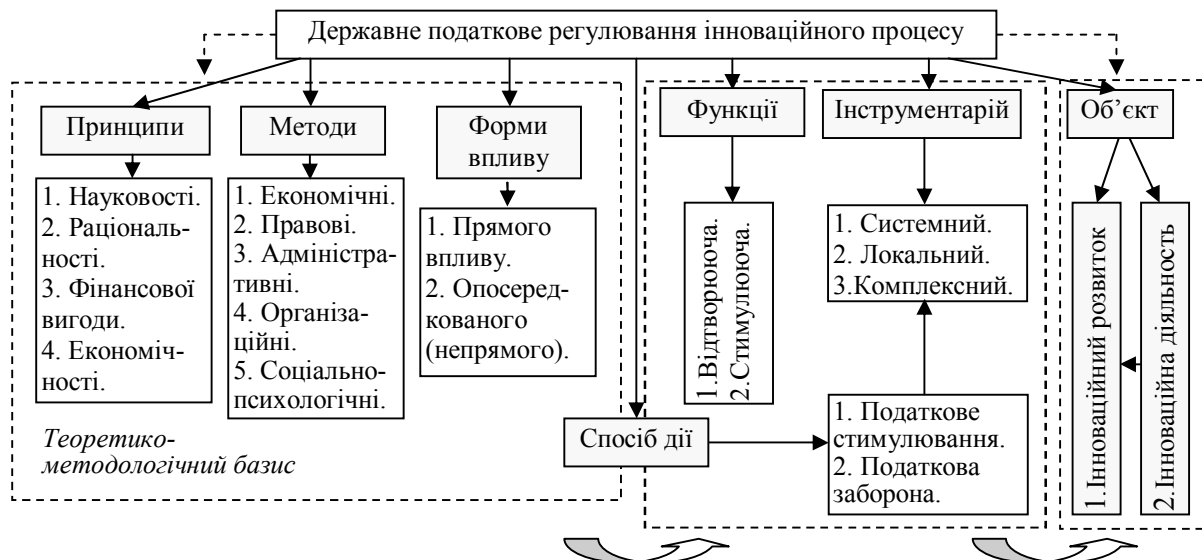

Рис. 1. Комплексне податкове регулювання інноваційної діяльності суб'єктів господарювання та інноваційного розвитку економіки

Джерело: доповнене автором на підставі [8, 13, 16]

Логіка комплексного податкового регулювання інноваційної діяльності суб'єктів господарювання та інноваційного розвитку економіки полягає у такому. Суб'єкти податкового регулювання (органи державної влади) законодавчо впливають на об'єкти податкового регулювання, якими є суб'єкти господарювання, тобто за рахунок формування відповідної законодавчо-нормативної бази. Вплив здійснюється через важелі державного управління економікою, у тому числі інструментами податкового регулювання. Останні використовуються низкою методів, на підставі визначених принципів у два способи (стимулювання та заборона) у двох можливих формах впливу. Виконуючи відповідні функції, інструменти податкового регулювання, взаємодіючи між собою, впливають на об'єкти податкового регулювання (інноваційну діяльність суб'єктів господарювання та інноваційний розвиток економіки).

Залежно від способів дії податкове регулювання розподіляється на дві сфери:

- 1) податкове стимулювання, що:
 - а) застосовує політику низьких податків,
 - б) оптимізує склад і структуру системи податків, рівень податкового навантаження, а також ставки за окремими податками,
 - в) використовує систему податкових пільг (безпосередньо податкові пільги і податкові преференції). Його метою є вплив на економіку країни в цілому, окремі її сфери, види економічної діяльності і соціально-економічні процеси, економічну поведінку суб'єктів господарювання як платників податків;
- 2) податкова заборона, яка, хоча й менш поширена проти податкового стимулювання, є податковим важелем, що покликаний стримувати:

а) розвиток окремих секторів економіки або видів економічної діяльності в цілях недопущення кризи надвиробництва;

б) інвестиційну активність у певних секторах економіки або регіонах, зокрема задля оптимізації розподілу інвестиційних ресурсів. Податкова заборона практично проявляється в застосуванні політики високих податків, високих податкових ставок, збільшенні переліку обов'язкових податкових платежів, відміни податкових пільг тощо. В Україні для регулювання інноваційної діяльності суб'єктів господарювання не застосовується.

Оскільки інноваційна економіка та інноваційний розвиток не можуть існувати без джерела інновацій, тобто фундаментальної та прикладної науково-технічної та науково-дослідної діяльності, то доцільно інноваційну діяльність суб'єктів господарювання розширити не лише для підприємств, а й для установ та організацій освітньо-наукової сфери. В інноваційній економіці більшості розвинених країн саме наукові установи та вищі навчальні заклади є головними гравцями на ринку інновацій та інноваційний пропозицій (некомерціалізованих, частково або повністю комерціалізованих інноваційних ідей). Вони перетворюють отримані нові знання в матеріальні блага [16], сприяючи інноваційному розвитку економіки та підвищенню ефективності інноваційної діяльності підприємств-партнерів та інших суб'єктів господарювання.

Пріоритетними податковими змінами за умов становлення та диверсифікації інноваційної економіки має стати удосконалення механізму та інструментарію державного податкового регулювання інноваційної діяльності суб'єктів господарювання та інноваційного розвитку економіки України. Його доцільно удосконалити в

таких напрямках, з врахуванням пропозицій авторів [2, 6-9, 15]:

- 3) податкове стимулювання заходів з розвитку взаємодії ВНЗ, наукових установ і підприємств в частині:
 - а) спільного виконання науково-дослідних робіт із проблематики стратегічних інновацій та смарт-інновацій;
 - б) забезпечення першого робочого місця для випускника ВНЗ;
 - в) проведення навчально-наукових заходів (майстер-класів для студентів і викладачів ВНЗ із боку бізнесу, наукових конференцій та симпозіумів);
 - г) науковий консалтинг підприємств з боку ВНЗ і наукових установ;
- 4) запровадження заходів з розвитку загальної податкової системи:
 - а) визначення відсотка зниження оподаткування прибутку суб'єктів господарювання задля акумулювання коштів на реалізацію ними інноваційних проєктів;
- 5) розвиток джерел фінансування інновацій:
 - а) надання фінансових грантів (податкове стимулювання банківських установ через гарантування частини коштів, витрачених на інноваційні цілі);

- б) надання безвідсоткових позик, подальше повернення яких відбуватиметься за умови успішної реалізації інноваційного проєкту;
- в) проведення безкоштовної або з частковим фінансуванням науково-технічної, економічної, екологічної державної експертизи інноваційних проєктів.

Висновки

Відтак, диверсифікація інноваційної економіки як процес, що змінює її цілі, процеси та ознаки, являє собою сукупність організаційних, економічних правових та інших змін, спрямованих на прискорений інноваційний розвиток за рахунок нових джерел. Тому пріоритетними податковими змінами за умов становлення та подальшої диверсифікації інноваційної економіки має стати докорінне удосконалення механізму та інструментарію податкового регулювання інноваційного процесу, що має комплексно охопити інноваційну діяльність суб'єктів господарювання та інноваційний розвиток економіки України.

Розглянуті шляхи та підходи до пріоритетних податкових змін потребують інструментального нормативно-методичного забезпечення, тому можуть розглядатися як основа подальших наукових досліджень даної проблематики.

Abstract

Today, tax incentives for innovation development and innovation, which are also subject to overall changes, are of particular importance. However, tax incentives for the innovation process in the context of the formation and further diversification of the innovative economy are complex and insufficiently studied. The development and substantiation of the theoretical basis for tax incentives for the innovation process in the context of the formation and further diversification of the innovative economy is relevant. The essence and main directions of diversification of innovative economy are determined. Diversification of the innovative economy as a process that changes its goals, processes and features is a set of organizational, economic legal and other changes aimed at accelerating innovative development at the expense of new sources. The priority tax changes in the conditions of formation and further diversification of the innovative economy should be a radical improvement of the mechanism and tools of tax regulation of the innovation process, which must comprehensively cover the innovative activities of business entities and the innovative development of the economy of Ukraine. The considered ways and approaches to priority tax changes require instrumental normative and methodological support, and therefore can be considered as the basis for further scientific research of this problem. The problem issues of tax stimulation of the innovation process in the conditions of formation and further diversification of the innovative economy are discussed. The influence of diversification of the innovative economy on tax changes and tax incentives is grounded. The substantive connection of the chain "state regulation of management – state regulation of innovative development of management - tax regulation of innovation process – integrated tax incentives for innovation activity and development" is substantiated.

Список літератури:

1. Філіппова С.В. Інноваційна трансформація промислового сектору економіки України та механізми її регулювання: [моногр.] / С.В. Філіппова та ін.; під. ред. С.В. Філіппової. – Одеса: ВМВ, 2009. – 180 с.
2. Федуллова Л.І. Інноваційний розвиток підприємства: [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / Л.І. Федуллова, Е.М. Забарна, С.В. Філіппова. - Одеса, ОНПУ: ФОП Бондаренко М.О., 2016. – 700 с.

3. Масленніков Є.І., Кузнецов Е.А., Сафонов Ю.М., Філіппова С.В. Інноваційна економіка: теоретичні та практичні аспекти: монографія Вип. 1 /за ред. д.е.н., доц. Є.І. Масленнікова. – Херсон: Гринь Д. С., 2016. – 854 с.
4. Волощук Л.О. Інноваційний розвиток та економічна безпека промислових підприємств: проблеми комплексного управління: [моногр.] / Л.О. Волощук. – Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2015. – 396 с.
5. Human's capital and sustainable development of society. I.O. Aleksandrov, N.H. Lebid // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. – 2017. – № 1 (1). – С. 7-15. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/ejoru/2017/No1/7.pdf>.
6. Алексеев І.В. Важливість правильного підбору податкових пільг і шляхів їх надання при податковому стимулюванні інноваційної діяльності підприємств / І.В. Алексеев, Р. Й. Желізняк // Бізнес Інформ. – 2014. – № 2. – С. 314-320 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/binf_2014_2_56.pdf.
7. Войнаренко М.П. Податкове регулювання діяльності суб'єктів господарювання: міжнародний досвід та вітчизняна практика / М.П. Войнаренко // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2016. – №2. – Т.2. – С. 177-183.
8. Богер О.В. Податкове регулювання становлення інноваційної економіки: дис. канд. екон. наук: 08.00.03 / Богер Олена Володимирівна. – К., 2016. – 196 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://kneu.edu.ua/userfiles/d-26.006.01/2016/Boger_dis.PDF.
9. Іванов Ю.Б. Роль оподаткування в стимулюванні інноваційних процесів // Проблеми розвитку податкової політики та оподаткування: Монографія / за заг. Ред. Ю.Б. Іванова. – Харків.: ВД «Інжек», 2007. – С. 88 - 111.
10. Мельник П.В. Податкова політика України: стан, проблеми та перспективи: монографія / П.В. Мельник, Л.Л. Тарангул, З.С. Варналій та ін.; за ред. З.С.Варналія. – К.: Знання України, 2008. – 675 с.
11. OECD Reviews of Innovation Policy [Електронний ресурс] // Сайт OECD. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/innovation/inno/oecdreviewsofinnovationpolicy.htm>.
12. Ковний Ю.Є. Особливості процесу державного регулювання економіки / Ю.Є. Ковний // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.4. – С. 233-239. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnlту_2013_23.
13. Ясенова І.Б. Структурне моделювання механізму податкового регулювання інноваційної діяльності / І.Б. Ясенова // Економічні інновації. – 2013. – Вип. 52. – С. 217-223. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecinn_2013_52_24.
14. Романишин В.О. Нагромадження капіталу у забезпеченні інноваційного розвитку економіки України / В.О. Романишин // Економічний вісник університету. – 2017. – Вип. 33(1). – С. 54-62. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2017_33\(1\)_9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2017_33(1)_9).
15. Інноваційна Україна 2020 : національна доповідь / за заг. ред. В.М. Гейця та ін. ; НАН України. – К., 2015. – 336 с.
16. Сиченко В.В. Механізми державного регулювання інноваційного розвитку малого та середнього бізнесу / В.В. Сиченко, В.В. Мареніченко // Вісник Академії митної служби України. Серія: Державне управління. – 2015. – № 1. – С. 52-57. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamcudu_2015_1_10.
17. Податковий кодекс України: за станом на 1 січня 2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

References:

1. Filyppova, S.V.(2009). Innovatsiyna transformatsiya promyslovoho sektoru ekonomiky Ukrayiny ta mekhanizmy yiyi rehulyuvannya [Innovative transformation of the industrial sector of Ukraine's economy and mechanisms for its regulation]. Odessa: VMV [in Ukrainian].
2. Fedulova, L.I., Zabarna, E.M. & Filyppova, S.V. (2016). Innovatsiynyy rozvytok pidpryyemstva [Innovative development of the enterprise]. Odessa: FOP Bondarenko M.O. [in Ukrainian].
3. Maslennikov, YE. I., Kuznyetsov, E.A., Safonov, YU.M. & Filyppova, S.V. (2016). Innovatsiyna ekonomika: teoretychni ta praktychni aspekty [Innovative economics: theoretical and practical aspects] Kherson: Hrin D.S. [in Ukrainian].
4. Voloshchuk, L.O. (2015). Innovatsiynyy rozvytok ta ekonomichna bezpeka promyslovykh pidpryyemstv: problemy kompleksnoho upravlinnya [Innovative development and economic security of industrial enterprises: integrated management problems] Odessa: FOP Bondarenko M.O. [in Ukrainian].
5. Aleksandrov, I.O. & Lebid, N.H. (2017). Human's capital and sustainable development of society. Ekonomichnyy zhurnal Odeskoho politekhnichnoho universytetu – Economic Journal of the Odessa

- Polytechnic University, Vol. 1, 1, 7-15. Retrieved from <http://economics.opu.ua/ejopu/2017/No1/7.pdf> [In English].
6. Alyeksyejev, I.V. (2014). Vazhlyvist pravylnoho pidboru podatkovykh pilh i shlyakhiv yikh nadannya pry podatkovomu stymulyuvanni innovatsiynoi diyalnosti pidpryyemstv [The importance of correct selection of tax privileges and ways of providing them with tax incentives for innovation activities of enterprises]. *Biznes Inform – Business Inform*, Vol. 2, 314-320. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/j-pdf/binf_2014_2_56.pdf [in Ukrainian].
 7. Voynarenko, M.P. (2016). Podatkove rehulyuvannya diyalnosti subyektiv hospodaryuvannya: mizhnarodnyy dosvid ta vitchyznyana praktyka [Tax regulation of business entities: international experience and domestic practice]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky – Bulletin of the Khmelnytsky National University. Economic sciences*, Vol. 2, 177-183. [in Ukrainian].
 8. Boger, O.V. (2016). Podatkove rehulyuvannya stanovlennya innovatsiynoi ekonomiky [Tax regulation of the formation of an innovative economy]. Candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].
 9. Ivanov, Yu.B. (2007). Rol opodatkuвання v stymulyuvanni innovatsiynykh protsesiv // Problemy rozvytku podatkovoyi polityky ta opodatkuвання [The Role of Taxation in Stimulating Innovation Processes // Problems of Tax Policy Development and Taxation], Kharkiv: VD "Inzhek" [in Ukrainian].
 10. Melnyk, P.V., Taranhul L.L. & Varnaliy Z.S. (2008). Podatkova polityka Ukrayiny: stan, problemy ta perspektyvy [Tax policy of Ukraine: state, problems and prospects]. Kyiv: Znannya Ukrayiny [in Ukrainian].
 11. Sayt zhurnalu OECD Reviews of Innovation Policy. [Site of journal OECD Reviews of Innovation Policy]. www.oecd.org. Retrieved from <http://www.oecd.org/innovation/inno/oecdreviewsofinnovationpolicy.htm>. [in Ukrainian].
 12. Kovnyy, Yu. Ye. (2013). Osoblyvosti protsesu derzhavnoho rehulyuvannya ekonomiky [Features of the process of state regulation of the economy]. *Naukovyy visnyk NLTU Ukrayiny – Scientific Bulletin of NLTU of Ukraine*, 23, 4, 233-239. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnltsu_2013_23 [in Ukrainian].
 13. Yasenova, I.B. (2013). Strukturne modelyuvannya mekhanizmu podatkovoho rehulyuvannya innovatsiynoi diyalnosti [Structural modeling of the mechanism of tax regulation of innovation activity]. *Ekonomichni innovatsiyi – Economic innovation*, 52, 217-223. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecinn_2013_52_24 [in Ukrainian].
 14. Romanyslyn, V.O. (2017). Nahromadzhennya kapitalu u zabezpechenni innovatsiynoho rozvytku ekonomiky Ukrayiny [Accumulation of capital in providing innovative development of the Ukrainian economy]. *Ekonomichnyy visnyk universytetu – Economic Herald of the University*, 33, 1, 54-62. Retrieved from [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2017_33\(1\)_9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2017_33(1)_9) [in Ukrainian].
 15. Heyts, V.M. (2015). Innovatsiyna Ukrayina 2020 [Innovative Ukraine 2020]. Kyiv: NAN Ukrayiny. [in Ukrainian].
 16. Sychenko V.V. (2015). Mekhanizmy derzhavnoho rehulyuvannya innovatsiynoho rozvytku maloho ta serednoho biznesu [Mechanisms of state regulation of innovative development of small and medium business]. *Visnyk Akademiyi mytnoyi sluzhby Ukrayiny – Bulletin of the Academy of Customs of Ukraine*, 1, 52-57. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamcudu_2015_1_10 [in Ukrainian].
 17. Podatkovyy kodeks Ukrayiny [Tax Code of Ukraine]. (2017, January 1). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine, Kyiv Parlam. vyd-vo* [in Ukrainian].

Надано до редакційної колегії 23.10.2017

Нейков Сергій Олександрович / Sergiy A. Nejokov
Aleksandr2008@ukr.net

Посилання на статтю / Reference a Journal Article:

Нейков С. О. Пріоритетні податкові зміни за умов становлення та диверсифікації інноваційної економіки [Електронний ресурс] / С. О. Нейков // *Економіка: реалії часу. Науковий журнал.* – 2017. – № 5(33). – С. 51-58. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2017/No5/51.pdf>